

Ο Μαρμαρωμένος Βασιλιάς και οι μαθητευόμενοι μάγοι

[Εκκλησία της Κύπρου](#) / [Ι.Μ. Μόρφου](#)



Εισαγωγικὸ σχόλιο Μητροπολίτου Μόρφου κ. Νεοφύτου - Γιάννης Χελιδώνης, ὁ ἐπίκαιρος καὶ προφητικὸς ἀναγνώστης

Ἀδελφοί μου, σὲ μερικοὺς ἀνθρώπους ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ μεγάλο χάρισμα νὰ εἶναι ἀναγνώστες. Δηλαδή, νὰ μποροῦν νὰ διαβάζουν τὴν ἐποχὴ τους καὶ νὰ τὴν ἐρμηνεύουν σὲ αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν τὸ χάρισμα αὐτό. Οἱ ἀναγνώστες αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ βλέπουν τὰ παρελθόντα καὶ τὰ παρόντα.

Σὲ μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ τοὺς ἐδόθη τὸ χάρισμα αὐτό, πονοῦν ἀφόρητα γιὰ τὴν ἐποχὴ τους. Κάνουν τὸν πόνο τους προσευχή. Καὶ τὸ χάρισμά τους αὐξάνει καὶ βλέπουν καὶ τὰ μέλλοντα συμβαίνειν. Αὐτὸ καὶ ἂν εἶναι πόνος δυσβάστακτος, μοναξιὰ καὶ σαλότης!

Ὁ Γιάννης Χελιδώνης, παιδὶ τῆς Σαμαρίνας καὶ τὸν ἔγγαμον βίον του ἀσκήσας στὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, εἶναι ἓνας τέτοιος ἀναγνώστης. Βαθιὰ πονεμένος, εὐαίσθητος καὶ μοναχικός, μὲ τάλαντο συγγραφικὸ ὅσο λίγοι. Μαθητὴς καὶ υἱὸς κατὰ πνεῦμα τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κυροῦ Γερασίμου. Δικηγόρος στὸ ἐπάγγελμα, νηπτικὸς στοὺς Ὁρθοδόξους δρόμους καὶ τρόπους.

Τὸ κείμενό του ποὺ ἀκολουθεῖ: «Ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς καὶ οἱ μαθητευόμενοι μάγοι», εἶναι μία ἐξαίρετη ἀνατομία τοῦ ψευδο-ρωμέϊκου ποὺ ἔστησαν οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἡμέτεροι καὶ ξένοι, ἀλλὰ καὶ μία συγκλονιστικὴ ὄραση στὴν “ἔκβαση τοῦ νεοελληνικοῦ δράματος” μὲ τὴν Ὁρθοδοξὴ προσδοκία τῆς ἀνάστασης τῶν νεκρῶν.

Καὶ ταῦτα πάντα θὰ γеноῦν ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦ μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ...

Ὁ Γιάννης Χελιδώνης ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ τὸ 2016.

Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!
Διάπυρος πρὸς τὸν Ἀναστάντα Κύριον εὐχέτης

ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Μόρφου Νεόφυτος

Ὁ μαρμαρωμένος βασιλιάς καὶ οἱ μαθητευόμενοι μάγοι

Γιάννη Α. Χελιδώνη

«Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ τουρκέψῃ ἡ Πόλις, καὶ μπῆκαν μέσα οἱ Τοῦρκοι, ἔτρεξε ὁ βασιλιάς μας καβάλα ‘ς τ’ ἄλογό του νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ. Ἦταν πλῆθος ἀρίφνητο ἡ Τουρκιά, χιλιάδες τὸν ἔβαλαν ‘ς τὴ μέση, κι ἐκεῖνος τοὺς χτυποῦσε κ’ ἔκοβε ἀδιάκοπα μὲ τὸ σπαθί του. Τότε σκοτώθη τὸ ἄλογό του κ’ ἔπεσε κι αὐτός. Κι’ ἐκεῖ ποὺ ἓνας Ἀράπης σήκωσε τὸ σπαθί του νὰ χτυπήσῃ τὸ βασιλιά, ἦρθε ἄγγελος Κυρίου καὶ τὸν ἄρπαξε, καὶ τὸν πῆγε σὲ μιὰ σπηλιὰ βαθιὰ στὴ γῆ κάτω, κοντὰ στὴ Χρυσόπορτα.

Ἐκεῖ μένει μαρμαρωμένος ὁ Βασιλιάς, καὶ καρτερεῖ τὴν ὥρα νὰ ρθῇ πάλι ὁ ἄγγελος νὰ τὸν σηκώσῃ. (...) Καὶ θὰ σηκωθῇ ὁ βασιλιάς, καὶ θὰ μπῇ ‘ς τὴν Πόλιν ἀπὸ τὴ Χρυσόπορτα, καὶ κυνηγώντας μὲ τὰ φουσσάτα του τοὺς Τούρκους, θὰ τοὺς διώξῃ ὥς τὴν Κόκκινη Μηλιά. Καὶ θὰ γίνῃ μέγας σκοτωμός, ποὺ θὰ κολυμπήσῃ τὸ μουσκάρι ‘ς τὸ αἷμα.»

Ὁ μῦθος εἶναι ἡ πρωταρχικὴ ἔκφραση τοῦ ψυχολογικοῦ βάθους καὶ τῆς βιοθεωρίας ἑνὸς λαοῦ. Ὡς ἱστόρημα φανταστικό, δὲν ἐξαντλεῖται στὴν καταγραφὴ τῶν φαινομένων, οὔτε ὑπόκειται στοὺς νόμους τῆς λογικῆς. Ἀντίθετα κάνοντας χρῆση φανταστικῶν, ἐξωλογικῶν μεταϊστορικῶν στοιχείων κατατείνει σὲ μιὰ «παράδοξη» ἐρμηνεία τοῦ πραγματικοῦ. Στὴ μυθικὴ ἐκδοχὴ τῆς ἀλήθειας ποτὲ ἕνα σὺν ἑνα δὲν κάνει δύο. Κάθε μυθικὴ ἀφήγηση ἀφορᾷ μιὰ ἀνάδυση τοῦ συλλογικοῦ ὑποσυνείδητου ἑνὸς λαοῦ, εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο αὐτὸς βιώνει τὸ ἱστορικὸ του πεπρωμένο, συνειδητοποιεῖ τὶς λανθάνουσες δυνάμεις καὶ ἀφουγκράζεται τὸ μέλλον του. Εἶναι κοινὸς τόπος πᾶς πὼς κάθε μεγάλο ἱστορικὸ κίνημα ἔχει ὡς ἀφετηρία του ἕνα μῦθο καὶ κάθε συγκλονιστικὸ ἱστορικὸ γεγονὸς γεννᾷ κάποιον μῦθο. Ἡ συνέχεια διαδραματίζεται στὸ καθαρτήριο τῆς ἱστορίας καὶ ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία τοῦ ἱστορικοῦ πᾶς ἐγχειρήματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ σύμμετρη πραγμάτωση τῶν προτύπων τοῦ δοκιμαζόμενου ἱστορικῶν μῦθου. Ἡ διαδρομὴ τῆς ἱστορίας ὡς μιὰ σειρὰ ἀτελεύτητων γεγονότων γίνεται ἀντιληπτὴ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ μῦθου, ἀντίστοιχα καὶ κάθε μῦθος μόνον στὴν ἱστορικὴ του προοπτικὴ μπορεῖ νὰ κατανοηθεῖ.

Ἡ κατάρρευση τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας προκάλεσε τὴ γέννηση δύο ἐχθρικῶν καὶ ἀσυμφιλίωτων μύθων ἢ ἀντιπαλότητα τῶν ὁποίων σημάδεψε καὶ σημαδεύει μέχρι καὶ σήμερα τὴ μοίρα τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἡ ἐπόμενη μέρα τῆς Ἀλωσης τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων σημαδεύτηκε ἀπὸ τὴ μυθικὴ ἀνάδυση τοῦ ΕΛΛΗΝΑ καὶ τοῦ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ. Το παραμῦθι τῆς «Εὐρώπης» καὶ ὁ μῦθος τῆς «Ἀνατολῆς».

Ὁ ἑλληνικὸς μῦθος ἐκδηλώθηκε κυρίως στὸ πρόσωπο τοῦ Πλήθωνα τοῦ Γεμιστοῦ, στὸ πρῶτο ἡμισυ τοῦ 15ου αἰῶνος, λίγα χρόνια πρὶν τὴν πτώση τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Θὰ μπορούσε νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι ἡ πεμπτουσία τοῦ μυθικοῦ ἑλληνα ἐμπεριέχεται στὸ ὑπόμνημα τοῦ Πλήθωνος πρὸς τὸν Μανουήλ Γ' ὅπου μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε : «Ἐμεῖς ποὺ μᾶς κυβερνᾷς καὶ μᾶς ἐλέγχεις εἴμαστε Ἕλληνες κατὰ τὴ φυλὴ, ὅπως φανερώνει ἡ γλῶσσα μας καὶ ἡ παιδεία... καὶ γιὰ τοὺς Ἕλληνες δὲν ὑπάρχει καταλληλότερος τόπος ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο... Γιατί φαίνεται ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς εἶχε πάντα κατοικηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Ἕλληνες... Κανεὶς δὲν ἔζησε ἐδῶ πρὶν ἀπὸ αὐτοὺς, οὔτε μετανάστες κατέλαβαν αὐτὸ τὸν τόπο, ἐκδιώκοντας τοὺς κατοίκους... Οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες... ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ κάτοικοί του καὶ ποτὲ δὲν τὸν ἐγκατέλειψαν...»

Ἕνας μῦθος εἶχε γεννηθεῖ, ὁ μῦθος τῆς φυλετικῆς καὶ πνευματικῆς καθαρότητος τῶν ἐλλήνων, ὁ ὁποῖος ἐστιάζετο στὸν ἱστορικὴ εὐάλωτο ἰσχυρισμό, πὼς οἱ κάτοικοι τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, ἦταν ἄμεσοι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων, ἄμεση δὲ συνεπαγωγὴ αὐτοῦ ἦταν ἡ πίστη πὼς μόνη ἡ σκέψη καὶ ἡ παιδεία τῶν

ἀρχαίων κλασσικῶν θὰ μπορούσε νὰ ἀποτελέσει τὸν θεμέλιο λίθο τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Ἡ γέννηση τοῦ ἑλληνικοῦ μύθου ἦταν καρπὸς καὶ ἄμεση συνέπεια τόσο τῆς ἑδαφικῆς συρρίκνωσης τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὴ συνεχὴ ἐπέκταση τῶν Τούρκων, ὅσο καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ πνευματικῆς αὐτονόμησης τῆς Δύσεως, ἱστορικά γεγονότα τὰ ὁποῖα συνδυαζόμενα ἔθεταν μὲ ἀμείλικτο πλεόν τρόπο τὸ ἐρώτημα τῆς ἱστορικῆς ἐπιβίωσης τῆς αὐτοκρατορίας ὡς ἐνιαίου πολιτιστικοῦ καὶ πολιτικοῦ μορφώματος, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Ρωμείκης οἰκουμένης ἀποτελοῦσαν ἓνα σῶμα μὲ κεφαλὴ τὸν Ρωμαῖο Αὐτοκράτορα ὡς μόνον ἀντιπρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Μὲ δεδομένο, λοιπόν, τὸν σχισματικὸ χαρακτήρα τῶν Φράγκων καὶ τὸν αἵρετικὸ τῶν Τούρκων τὰ περιθώρια τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς πρωτοκαθεδρίας στένευαν ἐπικίνδυνα. Οἱ τριγμοὶ στὸ σκάφος τοῦ μακροβιότερου ἴσως θεσμοῦ στὴν πολιτικὴ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας ἦταν ἀρκετὰ ἔντονοι. Ὁ ὑπερχιλιετὴς θεσμὸς τῆς χριστιανικῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐσεῖετο συθέμελα. Ἄν ἀναλογισθεῖ κανεὶς ὅτι οἱ δυτικοὶ ὡς συμμέτοχοι στὴν ἑλληνιστικὴ-ρωμαϊκὴ παράδοση τὴν διεκδικοῦσαν γιὰ λογαριασμὸ τους εὐκόλα ἀντιλαμβάνεται κανεὶς γιὰτί ὁ πιὸ πρωτότυπος καὶ πολυμαθὴς ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς λόγιους τῶν τελευταίων ἐτῶν, Γεώργιος Γεμιστός ἢ Πλήθων, ἐπινόησε ὡς σανίδα σωτηρίας τὸν μῦθο τοῦ «Ἑλληνα». Στὴν οὐσία ἐπρόκειτο γιὰ τὴν διεκδίκηση μιᾶς κληρονομιάς, τῆς αρχαιοελληνικῆς, ἢ ὁποία δὲν μπορούσε νὰ ἀμφισβητηθεῖ ἀπ' τοὺς δυτικούς, καὶ ἡ ὁποία ἀφ' ἑνὸς μὲν τόνωσε τὴν ἰδιαιτερότητα τῶν βυζαντινῶν, ἀφ' ἑτέρου μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐκτιμᾶται γιὰ τὸν ἀτελεύτητο πλοῦτο της. Κάτω ἀπὸ αὐτές τὶς προϋποθέσεις ὁ πληθωνικὸς μῦθος, ἔριξε τὸν σπόρο του σ' ἕδαφος ἄγονο, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι οἱ συνθῆκες δὲν εὐνοοῦσαν τὴν ἀνάπτυξή του, καθότι ἡ πλειονότης τῶν λογίων ἀλλὰ καὶ τῶν λαϊκῶν μαζῶν, ἔμειναν πιστοὶ στὴν παράδοση τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἤθελε τὴν αὐτοκρατορία ἐπίγεια εἰκόνα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μιᾶς βασιλείας ποὺ ἡ κυριαρχία της ἦταν βεβαία, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν φαινομενικὴ ροὴ καὶ ὄψη τῶν πραγμάτων. Μοιραία λοιπὸν ὁ πληθωνικὸς μῦθος γνώρισε τὴν μεταφύτευσή του καὶ τὴν ἀνθοφορία στὴν Ἑσπερία γιὰ νὰ ἐπανακάμψει ἀργότερα βίαιος καὶ νὰ κυριαρχήσει μὲ τὴν ὀλοκληρωτικὴ διαστροφή τῆς ἐξέγερσης τοῦ 1821.

Ὁ μῦθος τοῦ ΕΛΛΗΝΑ ἀπαιτοῦσε ἓνα ξεκαθάρισμα λογαριασμῶν μὲ τὸ ἀπώτερο παρελθόν. Ὁ βασικὸς ὅρος καὶ ἡ ἀναγκαία συνθήκη ποὺ ἔθετε γιὰ τὴν ἀναγέννηση τοῦ ἔθνους, ἦταν ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴ, πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ παρακμὴ τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας τῶν τελευταίων ἐτῶν. Ὁ Πλήθων, πιστὸς στὸ μεταφυσικὸ πλατωνικὸ κοσμοεἶδωλο, ἐρμήνευε τὴ φθορὰ τῆς αὐτοκρατορίας, ὡς ἀνεπάρκεια τῶν μεταφυσικῶν της ἐρεισμάτων, ἥτοι τοῦ ὀρθόδοξου

χριστιανισμού. Ἐπομένως ἡ ἀναγέννηση τοῦ ἔθνους, πέραν τοῦ τόπου καὶ τοῦ τρόπου προϋπέθετε καὶ τὴν ἐπανεμφάνιση νέας θρησκείας γιὰ τὴν ὁποία εἶχε μεριμνήσει ὁ Πλήθων.

Ἡ ἵδρυση ὅμως ἐθνικοῦ κράτους ἔστω καὶ στὰ γεωγραφικὰ ὅρια τῆς Πελοποννήσου δυναμίτιζε τὴν ιδέα τῆς οἰκουμένης, σύμβολο τῆς ὁποίας ἦταν ὁ ἱερός αὐτοκράτωρ. Ἡ πεμπτουσία τοῦ πληθωνικοῦ μύθου συνίσταται στὴν διαγραφὴ μιᾶς ὑπερχιλιετοῦς πορείας τοῦ ἐλληνισμοῦ καὶ τὴν ἐπανάκαμψή του σ' ἓνα ἀμιγὲς φυλετικὰ καὶ πολιτιστικὰ κράτος. Οὐσιαστικὰ ἐπρόκειτο γιὰ μιὰν ὀπισθοδρόμηση χιλιετιῶν στὴν προαλεξανδρινὴ περίοδο, μὲ τὴν εἰδοποιὸ διαφορὰ, ὅτι πλέον θὰ ἀναβίωνε ἓνα κράτος καὶ ὄχι ἡ πόλις-κράτος. Ἡ ἀπόπειρα δημιουργίας ἐθνικοῦ κράτους, τὸ ὁποῖο θὰ ἀγνοοῦσε τὰ βυζαντινὰ ριζώματα τοῦ νέου ἐλληνισμοῦ, ἀπαιτοῦσε τὸν δρασκελισμὸ τῆς ἱστορίας πρὸς τὰ πίσω τουλάχιστον κατὰ χίλια πεντακόσια χρόνια. Τὸ ἀντικείμενο τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας ἦταν πλέον δεδομένο, ἀπλῶς ἔμελλε νὰ πραγματοποιηθεῖ ὡς ἱστορικὸ ἐγχεῖρημα, ἔργο τὸ ὁποῖο ἐπιτέλεσαν ὡς μαθητευόμενοι μάγοι ὁ Πλήθων καὶ οἱ μαθητές του ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ στοχαστὲς ὅπως ὁ Βησσαρίων, ὁ Μάξιμος Πλανούδης, ὁ Δημήτριος Κυδωνῆς καὶ ἄλλοι. Οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἐπικέντρωσαν τὴν προσοχή τους στὸ κύριο ἔργο τῆς πληθωνικῆς μαγανείας, ἥτοι στὴν διαδικασία μεταμόρφωσης τοῦ Ρωμιοῦ σὲ Ἑλληνα, ἡ ὁποίασθι συνέχεια διὰ τοῦ Κοραῆ καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν πνευματικῶν γενίτσαρων θὰ ὁδηγήσει στὴν «ἐθνικὴ» προσπάθεια ἀλλοτρίωσης καὶ μεταβολῆς τοῦ Ἑλληνορωμιοῦ σὲ «Γραικογάλλο».

Στὸ Πληθωνικὸ θέσφατο: «Ἑλληνες ἐσμέν τὸ γένος ὧν ἡγεῖσθε καὶ βασιλεύετε ὡς ἢ τε φωνὴ καὶ πάτριος παιδεία μαρτυρεῖται» ἡ βυζαντινὴ λογιосύνη ἀντέταξε, διὰ στόματος τοῦ μετέπειτα πατριάρχου Γεννάδιου: «Ἑλλήν ὦν τῇ φωνῇ, οὐκ ἂν ποτέ φαίην Ἑλλήν εἶναι διὰ τὸ μὴ φρονεῖν ὡς ἐφρόνουν ποτέ Ἑλληνες. Καὶ εἰ τίς ἔροιτό με τίς εἰμί, ἀποκρινοῦμαι Χριστιανὸς εἶναι».

Στοὺς ἀντίποδες τοῦ ἐλληνικοῦ μύθου ἡ Ρωμιосύνη ἀντέταξε τὸν θρύλο τοῦ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ. Ὁ μῦθος θέλησε τὸν τελευταῖο βασιλιά μαρμαρωμένο καὶ ὄχι νεκρό. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ τελευταῖοι δύο αἰῶνες τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, οἱ ὁποῖοι ἀκολούθησαν τὴν φράγκικη κατάκτηση ἀποτελοῦν θλιβερὴ διήγηση ἀποσύνθεσης καὶ παρακμῆς σὲ τέτοιο βαθμὸ ὥστε ἡ Ἄλωση τοῦ 1453 νὰ λειτουργεῖ σὰν ἀπολύτρωση ἀπὸ μιὰ ἀνίατη ἀσθένεια. Ἦδη ἀπὸ τὸν ΙΑ' αἰῶνα ἡ αὐτοκρατορία κατέρρεε, καθὼς πέρα ἀπὸ τίς ἐσωτερικὲς ἀντιθέσεις, δυνάμεις βάρβαρες καὶ ἄλογες ὅπως οἱ Βούλγαροι, οἱ Τοῦρκοι, οἱ Πατινάκες κ.ἄ. βάλθηκαν νὰ ἐκπαραθωρῶσουν τὸν ἐλληνισμό ἀπὸ τὴν ἱστορία.

Ἡ πρώτη πράξη τοῦ ἐλληνικοῦ δράματος ἀφοροῦσε τὸν περιορισμὸ τῆς αὐτοκρατορίας στὴν Χερσόνησο τοῦ Αἴμου. Ἡ δεύτερη προανήγγειλε καὶ τὴν

όριστική κατάρρευση. Ήταν η πρώτη άλωση της Πόλης από τους Φράγκους το 1204. Η λατινική κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης σήμαινε την αρχή του τέλους της χριστιανικής αυτοκρατορίας, οι συνέπειες της οποίας ήταν τρομακτικές τόσο από πολιτική όσο και από ήθικη άποψη. Η κατάλυση του διοικητικού κέντρου της αυτοκρατορίας, η καταστροφή της υλικής υποδομής και οργάνωσής της, οι βαρβαρότητες και οι εξευτελισμοί εκείνων των ημερών οδήγησαν άφ' ενός μὲν στην κάμψη του ήθικου και άφ' ετέρου δὲ στη μετακίνηση της αυτοκρατορικής εξουσίας στη Νίκαια, η οποία μὲ τη σειρά της σήμανε την γέννηση τῶν διαδόχων και ανταγωνιστικῶν τάσεων στην Ἡπειρο, στην Τραπεζούντα, στην Νίκαια, οὕτως ὥστε ἡ ἀνακατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Παλαιολόγους και ἡ ἀποκατάσταση της βασιλείας στην Ἱερή Πόλη δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐρμηνευθεῖ ὡς μιὰ ἐπιβράδυνση τοῦ ἐπιθανάτιου ρόγχου της αυτοκρατορίας. Τὸ Βυζάντιο πλέον δὲ θύμιζε σὲ τίποτα τὴν παλαιὰ δόξα, δὲν ἀντιπροσώπευε πια τὴν χριστιανικὴ Ἀνατολή ἀλλὰ ἡ ἐπανάκτηση της Πόλης δημιουργοῦσε ἕνα ἐπιπλέον κρατίδιο στὸ χῶρο της Ἀνατολῆς και ὡς τέτοιο ἦταν ἕξ ὀρισμοῦ θνησιγενές. Ἡ κυρίαρχη ἀντίληψη γιὰ τὴ Χριστιανικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία πέραγε πλέον στὸ χῶρο τοῦ μύθου, καθὼς ἡ ἀδυναμία ἐπανάκτησης ἐδαφῶν σὲ δύση και ἀνατολὴ εἶχαν μεταβάλει τὴν ἄλλοτε κραταῖα αὐτοκρατορία σὲ μιὰ νησίδα πόλεων-κρατῶν (Μυστράς, Θεσσαλονίκη, Νίκαια, κλπ) ἐν μέσω βαρβαρικῆς πλημμυρίδος καθιστώντας τὸ κύριο χαρακτηριστικό της, τὴν οἰκουμενικότητα, μὲ μορφωμὰ οὐτοπικό. Μοιραία λοιπόν, ἡ ἀποφράδα Τρίτη 29 Μαΐου 1453 ἦρθε σὰν ἀπολύτρωση και ἡ ὁδὺνη της Ἀλώσεως ἔτεξε τὴν Ρωμιοσύνη. Παρηγοριὰ και βάλαμο στὴν μακραίωνη περίοδο της Τουρκοκρατίας.

Ἡ λαϊκὴ εὐσέβεια θέλησε τὴν τελευταία λειτουργία στὴν Ἀγία Σοφία ἡμιτελή, νὰ διακόπτεται τὴ στιγμή πού ἐψάλλετο ὁ Χερουβικός ὕμνος και ἐπρόκειτο νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἅγια: φωνὴ τοὺς ἦρθε ἕξ οὐρανοῦ κι ἀπ' ἀρχαγγέλου στόμα πάψατε τὸ χερουβικό κι ἄς χαμηλώσουν τ' ἅγια παπάδες, πάρτε τὰ ἱερὰ και ἐσεῖς κερὶὰ σβηστεῖτε γιατί εἶναι θέλημα Θεοῦ ἡ Πόλη νὰ τουρκέψει...

Και τὸν τελευταῖο αὐτοκράτορα μαρμαρωμένο, ὡς ὕστατη ἐλπίδα τῶν Ρωμιῶν γιὰ τὴν παλιγγενεσία. Ὅπου τὸ ξαναζωντάνεμα τοῦ βασιλιᾶ θὰ σημάνει τὴν ἐκδίωξη τῶν Τούρκων ὡς τὴν Κόκκινη Μηλιά και τὴν ἀναγέννηση της αὐτοκρατορίας σὲ ὅλη τὴν παλαιὰ οἰκουμενικὴ μεγαλοπρέπειά της. Βεβαιότητα ἡ ὁποία ἔκαμε τοὺς Ἑλλήνες ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια της ἀλώσεως νὰ δημιουργήσουν στίχους γιὰ τὸ πάρσιμο της Πόλης και της Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Σώπασε κυρά Δέσποινα και μὴν πολυδακρύζης πάλι μὲ χρόνια μὲ καιροὺς πάλι δικιά μας θᾶναι

Κάτω ἀπὸ αὐτὲς τὶς παραμέτρους καθίσταται σαφές πὼς οἱ Βυζαντινοὶ θεώρησαν

ὥς θέλημα Θεοῦ, τὸ τούρκεμα τῆς Πόλης, ἐξ ἄλλου σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν Βυζαντινῶν, ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου θὰ ἐπέρχεται τὸ ἔτος 1492. Ἐπομένως τὸ μόνο ζητούμενο γιὰ αὐτοὺς ἦταν ἡ ὀρθότητα τῆς πίστεως.

Ἐνδεικτικὸ τῆς προσήλωσης τῆς λαϊκῆς ψυχῆς στὴν ἰδιαιτερότητα τῆς πίστεως εἶναι τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ Χρονικὸ τοῦ Μορέως, ὅπου ὁ Βιλλαρδουίνος συγκαλεῖ τοὺς προεστοὺς γιὰ νὰ τοῦ θέσουν τοὺς ὅρους τῆς παράδοσης κι ἐκεῖνοι ἀπάντησαν ὥς ἑξῆς:

Λοιπὸν ἂν θές ἀφέντη μου τὰ κάστρα νὰ τὰ πάρης.

Κι ἐμεῖς τὸ γένος τῶν Ρωμιῶν, δοῦλοι σου ν' ἀποθανοῦμε Τοῦτο ζητοῦμε, λέγουμε μεθ' ὅρκου νὰ μᾶς πείσης ἀπὸ τοῦ νῦν κι ἔμπροσθεν Φράγκος νὰ μὴ μᾶς βιάσῃ ν' ἀλλάξουμε τὴν πίστη μας καὶ Φράγκοι νὰ γενοῦμεν.

Ἡ λαϊκὴ συνείδηση προέκρινε ὥς ἔσχατη ἐλπίδα σωτηρίας τὴν πίστη, ὅχι ὥς μιὰ ἀφηρημένη σχέση μὲ τὸ ἐπέκεινα, ἀλλὰ ὥς σχέση ζωῆς σαρκωμένη στὴ λαϊκὴ ζωγραφικὴ, τὴν ποίηση, τὸ χορὸ, τὸ γλέντι, τὴ νηστεία κ.ἄ., δηλαδὴ ὥς πράξη ποὺ διαφοροποιοῦσε ριζικὰ τὸν Ἑλληνορωμιὸ ἀπὸ τὸν Φράγκο καὶ τὸν κατακτητὴ.

Τὸ πρῶτο μέλημα τοῦ νέου Πατριάρχου Γενναδίου ἦταν ἡ ἐπεξεργασία κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ Μωάμεθ ἑνὸς καταστατικοῦ χάρτη, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο τὸ ὑπόδουλο γένος ἔμελλε νὰ πορευτεῖ. Ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οἱ Ρωμιοὶ ἀκολούθησαν τοὺς δικούς τους κώδικες διοίκησης, τὰ δικά τους ἥθη κι ἔθιμα. Ὁργάνωσαν τὸν κοινωνικὸ τους βίον στὸ μέτρο ποὺ φυσικά δὲν ἐθίγετο ἡ Ὄθωμανικὴ κυριαρχία μὲ βάση τὴν παράδοσή τους. Ὁ σχηματισμὸς τῶν κοινοτήτων συνέβαλλε αποφασιστικά στὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴ συντήρηση τοῦ γένους. Ἔτσι ἄρχισε ἀργὰ καὶ συστηματικὰ ἡ σιωπηλὴ διάβρωση τοῦ κρατικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ Ἕλληνες ἐκμεταλλεζόμενοι τὴν παρορμητικὴν ὀκνηρίαν τῶν κατακτητῶν, κυριάρχησαν σιγά-σιγά τόσο στὸ ἐμπόριο καὶ τὴν ναυσιπλοΐα, ὅσο καὶ στὴν ἀγροτικὴ καὶ βιομηχανικὴ ζωὴ. Οὐσιαστικὰ ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπιχειροῦσε γιὰ δεύτερη φορὰ τὸ μοναδικὸ ἐγχείρημα στὴν ἱστορία τῆς ἐκ τῶν ἑνδον ἀλώσεως ἑνὸς κατακτητῆ, μιᾶς καὶ ἡ πρώτη φορὰ ἀποτελοῦσε ἀποκλειστικὰ ἑλληνικὴ πρωτοτυπία (Ρώμη).

Ἡ ὑπαρξὴ τῆς Ρωμιοσύνης ἀντιπροσώπευε ἕνα σκάνδαλο γιὰ τοὺς δυτικούς. Πῶς ἦταν δυνατόν τὸ ὑπόδουλο γένος νὰ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του, ἄμεσο κληρονόμο τῆς ἀρχαιοελληνικῆς καὶ ἑλληνορωμαϊκῆς κληρονομιάς, μὲ ἀποτέλεσμα κάθε προσπάθεια τῶν δυτικῶν γιὰ τὴν ἀνασύσταση τῆς Αὐτοκρατορίας νὰ μὴν ἀποτελεῖ παρὰ εὐτελισμὸ καὶ εἰρωνεΐα τῆς ἱστορίας. Ἡ Ἁγία Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία τοῦ Γερμανικοῦ Ἔθνους, δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μιὰ κακόγουστη θεσμικὴ φάρσα, ἡ ὁποία

ὅμως καταδεικνύει ὅτι ἡ Αναγέννηση τίποτα ἄλλο δὲ γέννησε παρὰ μόνο τὸ ἐκτόπλασμα τῆς εὐρωπαϊκῆς φαντασίας. Τὸ λεγόμενο εὐρωπαϊκό-ἐλληνικὸ δὲν ἀποτελεῖ παρὰ τὴν υἱοθέτηση τοῦ κλινικὰ νεκροῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῇ βίαιη ἐπανεισαγωγή τῆς ἀλλοτρίωσής του στὴν κοιτίδα του.

Ὁ ἀντίπαλος μῦθος, λοιπόν, πορεύτηκε στὶς ἀτραπούς τῆς Δύσης, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι ἡ πλειονότης τῶν ἐκπροσώπων- λογίων, ξενιτεύτηκαν καὶ ὡς ἐκ τούτου κάθε σύνδεσμος μὲ τὰ τελούμενα στὰ βάθη τῆς λαϊκῆς ψυχῆς διεκόπη. Καὶ ἐνῶ τὸ μέγα σῶμα τῆς Ρωμιοσύνης σφάδαζε ἀπὸ τὰ ἀνελέητα καὶ διαδοχικὰ κτυπήματα, ἀρχικὰ τῶν Σταυροφόρων, τῶν Φράγκων, τῶν Ἑνετῶν καὶ μετέπειτα τῶν Τούρκων κατακτητῶν, οἱ ἐκπατρισθέντες λόγιοι ἀρνήθηκαν τὴν ρωμείκη ταυτότητά τους καὶ μετεβλήθησαν ἐκόντες ἄκοντες σὲ πληθωνιστές.

Ἡ βασικὴ καὶ ἐπίπονη ἐνασχόλησή τους ἦταν ἡ καλλιέργεια μιᾶς ἀτέρμονης ἀρχαιολατρίας καὶ ἐνὸς φανταστικοῦ ἀρχαιολατρικοῦ ἐλληνισμοῦ. Κι ἐνῶ ἡ ἐκκλησία, ἡ κοινοτικὴ ὀργάνωση, ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τεχνῶν ἄρχισε νὰ δρομολογεῖ τὶς ἐξελίξεις ὅχι μόνο γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ γένους τῶν Ρωμιῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν δυναμικὴ ἀνασυγκρότησή του καὶ ἐπανεμφάνιση στὴν κοινωνία τῶν ἐθνῶν, οἱ «μαθητευόμενοι μάγοι» ἐξαντλήθηκαν σὲ θρηνητικὲς ἱκεσίες πρὸς τοὺς ἐκάστοτε σατραπίσκους τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, γιὰ τὴ δημιουργία ἐνὸς φανταστικοῦ ἐθνικοῦ κράτους τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖο ὡς διανοητικὸ κατασκεύασμα καὶ πλάσμα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ νοῦ, τελοῦσε σὲ παντελῇ ἀσχεσία μὲ τὰ δεδομένα ποὺ κυοφοροῦσε ἡ μακρόχρονη τουρκικὴ κατοχή, δεδομένα ποὺ στὴν κατάλληλη ἱστορικὴ στιγμή δημιούργησαν ἐπικὲς μορφές, τοὺς πολεμάρχους τοῦ '21.

Τὸ πεδίο ἀναμέτρησης τῶν δύο μύθων προσδιορίζεται ἱστορικὰ στὰ προεπαναστατικὰ χρόνια τῆς ἐξέγερσης τοῦ '21 καὶ στὰ ἀμέσως ἐπόμενα, ὅπου ὁ «εἰσαγόμενος» Ἕλληνας διασταύρωσε τὸ ξίφος του μὲ τὸν Ρωμιό. Ἡ σύγκρουση αὐτὴ προσωποποιεῖται στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ, τοῦ πατριάρχου τοῦ «ἐθνικοῦ» κράτους καὶ τοῦ Ἀθανασίου Πάριου. Στὴν οὐσία ἐπρόκειτο γιὰ τὴ σύγκρουση δύο διαφορετικῶν πολιτικῶν ὁραμάτων. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἡ σύσταση «ἐθνικοῦ» κράτους, τὸ ὁποῖο νὰ ἀνταποκρίνεται στὶς ἐπιταγὲς τῆς εὐρωπαϊκῆς διανόησης καὶ ἀντίληψης καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ ἐμμονὴ στὸ σχῆμα τῆς παραδοσιακῆς πολυεθνικῆς αὐτοκρατορίας, ἡ ὁποία στὴν οὐσία μετεφράζετο στὴν ἐκ τῶν ἔνδον ἄλωση τῆς δυναστείας τῶν Ὀσμανιδῶν. Μιὰ πιὸ δυναμικὴ ἀντίθεση στὴν ἰδέα τοῦ κοραϊκοῦ-ἐθνικοῦ κράτους ἀντιπροσώπευε ἡ μορφή τοῦ πολυεθνικοῦ δημοκρατικοῦ κράτους τὸ ὁποῖο εἶχε συλλάβει καὶ πρότεινε στὸ Σύνταγμα τοῦ 1791 ὁ Ρήγας Φερραῖος ὡς μιὰ ἀνασύσταση τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ ὁποία θὰ ἐπραγματώνετο ὑπὸ τὴν μορφή τῆς ὁμοσπονδιακῆς ἐνώσεως τῶν ἐπιμέρους

κοινοτήτων σὲ κράτος. Οἱ λόγοι ὅμως τῆς ἐπιβολῆς τῆς κοραϊκῆς ἐκδοχῆς μετὰ τὸ 1821, σχετίζονται ἄμεσα μὲ τὰ συμφέροντα τῶν μεγάλων δυνάμεων στὴν περιοχή καὶ τοῦτο διότι ἡ ἀποδοχὴ καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ἰδεῶν τοῦ Κοραῆ σήμαινε τὴν δημιουργία ἐνὸς ἀνυπόληπτου καὶ κατ' ἐπίφασιν ἀνεξάρτητου βασιλείου, ἐνῶ ἡ ἐμπραγμάτωση τῶν ἰδεῶν τοῦ Ρήγα, οἱ ὁποῖες ἀναμφίβολα εἶχαν ὡς σημεῖο ἀναφορᾶς τὴν ἐμμονὴ στὸ σχῆμα τῆς παραδοσιακῆς πολυεθνικῆς αὐτοκρατορίας, θὰ σήμαινε τὴν ἀνασύνταξιν τῆς Ρωμιοσύνης στὶς πραγματικὲς τῆς διαστάσεις, πνευματικὲς καὶ πολιτικὲς, κάτι τὸ ὁποῖο δὲν θὰ ἦταν καὶ εὐχάριστο γιὰ τοὺς φιλέλληνες τῆς Ἑσπερίας. Ἀπὸ τὴ σύγκρουση τῶν δύο μύθων νικημένος ἐξῆλθε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐσώκλειε τὰ γόνιμα σπέρματα τοῦ μέλλοντος, καθότι μὲ τὴν διαστροφὴ τῆς ἐξέγερσης τοῦ '21, ἡ ὁποία ἐμπεδώθηκε καὶ πολιτικὰ μετὰ τὴ δολοφονία τοῦ Καποδίστρια καὶ τὴν πραξικοπηματικὴ ἐπιβολὴ τῆς ἀπόλυτης μοναρχίας, ἡ ἐπιβαλλόμενη λύση ἦταν ὁ θεσμικὸς πιθηκισμὸς, ἥτοι ἡ συγκρότηση συγκεντρωτικοῦ κράτους δυτικοῦ τύπου.

Τὸ τί θέλησε πραγματικὰ τὸ εἰκοσιένα προκύπτει ἀβίαστα ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ δρώμενα κι ὅχι ἀπὸ τὶς διανοητικὲς αὐθυποβολὰς. Τὸ σπέρμα τῆς Μεγάλης Ἰδέας, ἥτοι τῆς ἀποκατάστασης τῆς Ρωμιοσύνης στὰ φυσικὰ τῆς ὅρια, δὲν μᾶς προέκυψε ὡς ὄψιμος καρπὸς τῆς δύσης, ὅπως θέλουν νὰ πιστεύουν ἀρκετοὶ αἰθεροβάμονες διανοούμενοι, ἀλλὰ προαναγγέλθηκε προφητικὰ ἀπὸ τὸν Θεόδωρο Λάσκαρι, τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Νικαίας μετὰ τὴν Ἄλωση τῆς Πόλης ἀπὸ τοὺς Φράγκους:

Καὶ νῦν τῶν πατρίδων αὖθις λαβώμεθα ὦν ἀμαρτάνοντες ἀπεστερήθημεν· αὗται δὲ εἰσὶ τὸ ἀχαῖον καὶ πρῶτον ἡμῖν ἐνδιαίτημα, ὁ παράδεισος καὶ ἡ πρὸς τὸν Ἑλλησποντον πόλις τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων, ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τὸ εὐρριζον ἀγαλλίαμα πάσης τῆς γῆς θὰ βρεῖ τὴν ἐπιβεβαίωσίν του ἑκατοντάδες χρόνια ἀργότερα στὰ λόγια τοῦ Γέρου τοῦ Μοριά:

Ὁ Βασιλέας μας ἐσκοτώθη [σ.σ. ὁ Παλαιολόγος] καμμιά συνθήκη δὲν ἔκαμε... Καὶ παρακάτω:

Εἰς τὸν πρῶτον χρόνον τῆς Ἐπαναστάσεως εἴχαμε μεγάλη ὁμόνοια... καὶ σὰν αὕτη ἡ ὁμόνοια βαστοῦσε δύο χρόνους, ἠθέλαμε κυριεύσει τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Μακεδονίαν καὶ ἴσως ἐφθάναμεν καὶ ἕως τὴν Κωνσταντινούπολιν...

Ὁ θρῆνος γιὰ τὸν χαμὸ τῆς αὐτοκρατορίας ποὺ μετατράπηκε σὲ μακραίωνα λυγμὸ τοῦ γένους, δὲν ἐπεδέχετο τὸ καταπραϋντικὸ τοῦ νεοελληνικοῦ βασιλείου, ἀλλὰ καρτεροῦσε τὴν ἀνασύστασιν τῆς Ρωμανίας, ποὺ κι «ἂν ἐπέρασε ἀνθεῖ καὶ φέρει κι ἄλλο».

Ὁ περιορισμὸς ὅμως τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν περιφέρεια τοῦ Μοριά καὶ τῶν

περιχώρων τῆς Ἀττικῆς, πέραν τῶν ἄλλων καταδεικνύει τὴν ἀβάσταχτη ἐλαφρότητα τῶν ἰδεῶν τοῦ Κοραῖ, οἱ ὁποῖες συνθέτουν καὶ στιχουργικὰ τὸ πολιτικό του ὄραμα: Φίλους τῆς ἐλευθερίας τῶν γραικῶν τῆς σωτηρίας ὅταν ἔχουμε τοὺς Γάλλους τίς ἢ χρεία ἀπὸ ἄλλους

Ἡ χρησιμοποίηση καὶ μόνο ἀπὸ τὸν Κοραῖ τοῦ χλευαστικοῦ ὅρου «Γραικὸς» ἀντὶ Ρωμιός, καταδεικνύει τὴν ἐθελοδουλία του πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸ διαφωτισμό, καὶ τὸν ραγιαδισμό του ἀπέναντι σὲ κάθε τί εὐρωπαϊκό. Ὁ Κοραῖς καλεῖ τοὺς Γραικοὺς νὰ ξεσηκωθοῦν γιὰ νὰ συμπτύξουν ἕνα ἔθνος, τὸ ἔθνος τῶν «Γραικογάλλων». Ἰδέες κωμικὲς καὶ ἀνιστόρητες, οἱ ὁποῖες ἀπετέλεσαν τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τοῦ κοραϊκοῦ ἰδεολογήματος, τὸ ὁποῖο ἀπετέλεσε μετὰ τὴ διαστροφή κι ἀποτυχία τοῦ '21 τὸ κυρίαρχο ἰδεολόγημα τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ γιὰ νὰ βρεῖ ἐκεῖ τὴν πλήρη δικαίωσή του ἀκόμη καὶ σήμερα στὸ «Ἑλλὰς-Γαλλία συμμαχία» τῆς δεξιᾶς παρατάξεως καὶ στὸν γαλατικὸ σοσιαλισμὸ τοῦ ΠΑΣΟΚ.

Ἡ ἐπικράτηση τοῦ μύθου τοῦ Ἑλληνα στὴν κοραϊκὴ του ἐκδοχή, μετεπαναστατικὰ σήμαινε τὴν κατὰ μέτωπο ἐπίθεση ἐνάντια σὲ κάθε τί ρωμέικο, μὲ πρῶτο θύμα τὴν Ἐκκλησίαν. Μὲ δυὸ λόγια σὲ μιὰ σύντομη διαδρομὴ 150 ἐτῶν ἐλεύθερου βίου, ὅ,τι θύμιζε ἐλληνικότητα, ἥτοι ἡ γλῶσσα, ἡ παράδοση καὶ ἡ θρησκεία, σπιλώθηκε καὶ κατασυκοφαντήθηκε, σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε καὶ ἡ παραμικρὴ ἀναφορὰ στὸν ὅρο Ρωμιοσύνη νὰ κινεῖ βλέμματα ὑποψίας. Οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἀνεμπόδιστα προχώρησαν στὴν μεταστοιχείωση τοῦ Ἑλληνορωμιοῦ σὲ Εὐρωπαῖο, μιὰ ἀλχημεία ἡ ὁποία σὲ πεῖσμα τῆς ἱστορίας ἐπιβλήθηκε, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀντιδικοῦμε ἐπὶ 150 χρόνια ἐλεύθερου βίου μὲ τὸν ἴδιο μας τὸν ἑαυτό, ἔχοντας ἀπωλέσει τὸ ἱστορικὸ μας πρόσωπο. Αὐτόκλητοι σωτῆρες καὶ πατέρες τοῦ Ἑθνους κλήθηκαν νὰ ἀσελγήσουν στὸ μέγα σῶμα τῆς Ρωμείκης Οἰκουμένης, νομίζοντας ὅτι ἡ ἱστορία θὰ τοὺς ὀφείλει χάρες, γιὰτὶ ἄνοιξαν τοὺς δρόμους γιὰ τὸ ψυχorroάγημα τῆς Ρωμιοσύνης καὶ τὴν ὑπερήφανη καὶ ἀπρόσκοπτη διάβαση τοῦ Ἑλληνα στὴ σημερινὴ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση. Μιὰ καὶ μόνο φράση τοῦ Ἑμμ. Ἀντωνιάδη εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ δώσει τὸ μέγεθος τοῦ πάθους των: «οἱ βυζαντινοὶ ἦταν προορισμένοι νὰ εὐνουχίσουν τὸν ἀνθρώπινον νοῦ», κατὰ συνέπεια ὅτιδήποτε θύμιζε ἐλληνισμό καὶ ρωμιοσύνη ἔπρεπε συλλήβδην νὰ διαγραφεῖ ὡς μίasma ἀπὸ τὴ νεώτερη ἱστορία, ἄποψη ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τὸ κυρίαρχο ἰδεολόγημα τοῦ ἐλλαδικοῦ κρατιδίου.

Ἡ ἐμμονὴ στὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι ἀποκλειστικὸς μύθος τοῦ Νεοελληνικοῦ Ἑθνους ἦταν ἡ νεκρώσιμη προσήλωση στοὺς κλασικοὺς χρόνους, κατέστησε τὸ ἐλλαδικὸ κρατίδιο θύμα ἱστορικῶν παραισθήσεων, μὲ συνέπεια νὰ ἀκολουθεῖ μία διαρκῶς φθίνουσα πορεία ἡ ὁποία τὸ ὁδηγεῖ στὸν ἀφανισμό. Ἡ ἀπώλεια τοῦ Μεγάλου κόσμου τῆς ἐλληνικῆς οἰκουμένης καθὼς καὶ ἡ συνεχιζόμενη

ἀμφισβήτηση τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης καὶ οἱ προσπάθειες ἀφελληνισμού τῆς Βορείου Ἡπείρου, καθιστοῦν σαφῆ τὴν, γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, ἐπιχειρούμενη γεωπολιτικὴ συρρίκνωση τοῦ Ἑλληνισμού, ἡ ὁποία κατατείνει στὴν ἐξαφάνιση τῆς κεντρικῆς ἰδιομορφίας του· ἥτοι τοῦ ἀσύμπτωτου ἔθνους καὶ κράτους. Τὰ προαναφερθέντα γεγονότα, τὰ ὁποία ἀποτελοῦν «τὰ ἔργα καὶ τὶς ἡμέρες» τῶν μαθητευόμενων μάγων καθιστοῦν σαφές καὶ στοὺς πιὸ δύσπιστους πλέον, ὅτι 150 χρόνια συνεχοῦς ἀρχαιοπληξίας ὄχι μόνο δὲν «βελτίωσαν» τοὺς Νεοέλληνες ἀλλὰ ὀδήγησαν καὶ στὸ σημερινὸ ἐξαρτημένο καὶ ἀνυπόληπτο κρατίδιο. Ὡσπου ἔντρομοι καὶ ἔκπληκτοι οἱ διάδοχοι νεογενίτσαροι ἀπὸ τὸ διαρκῶς συρρικνούμενο δημιούργημα τῶν πνευματικῶν τους πατέρων ἀνακάλυψαν τ' ἀπομεινάρια ἀπ' τὸ μέγα σῶμα τῆς Ρωμείκης Οἰκουμένης, καὶ πανικόβλητοι ἔτρεξαν νὰ τὰ συνάξουν σὲ μουσεῖα, βιβλιοθῆκες, ἰδρύματα, ἀκόμη καὶ στὰ σπίτια τους τᾶβαλαν σὲ περίοπτη θέση, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ τ' ἀποθαυμάζουν χάσκοντας χαζοχαρούμενοι γραιοί.

Ἡ ἐπανανακάλυψη τοῦ «Βυζαντίου» τὰ τελευταῖα χρόνια, ὡς συνέπεια τῆς ἀποσάθρωσης τοῦ μύθου τοῦ Ἑλληνα, καὶ τῆς πιστοποίησης τῆς παντελοῦς εὐτέλειας τοῦ νεοελλαδικοῦ κρατιδίου, ὀδήγησε τοὺς νεόκοπους «βυζαντινούς» σὲ ρηξικέλευθες προτάσεις, οἱ ὁποῖες κινούμενες μεταξὺ ἀστείου καὶ σοβαροῦ κατατείνουν στὴ δημιουργία μιᾶς «πολιτιστικῆς Ἑλβετίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐλλαδικῆς ἐπικρατείας» ἢ στὴν θεμελίωση μιᾶς «σύγχρονης πολιτιστικῆς ὑπερδύναμης». Προτάσεις οἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν καμμιά σχέση μὲ τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή, ἀλλὰ εἶναι καρπὸς καὶ γέννημα μιᾶς δυτικότροπης Ἀνατολῆς ἡ ὁποία θάλλει καὶ εὐημερεῖ τὰ τελευταῖα χρόνια.

Ἀναμφίβολα ἡ πρόκληση τῆς ἱστορίας γιὰ τὸ ἐλληνικὸ ἔθνος σὲ ἐπίπεδο τουλάχιστον «μυθικὸ» εἶναι ὁ Μαρμαρωμένος Βασιλιάς, ὃχι τόσο ὡς ἀνάγκη ἐπανασύνδεσης μὲ τὸ παρελθὸν καὶ ὡς ἐπανανακάλυψη τῆς χαμένης πατρίδας καὶ τῆς συνακόλουθης νοσταλγίας ἀπολυτρώσεως ἀπὸ τὸν ἀφιλόξενο καὶ ἀνταγωνιστικὸ εὐρωπαϊκὸ κόσμος, ἀλλὰ ὡς ἔσχατη ὑπόμνηση πρὸς τοὺς μαθητευόμενους μάγους, ὅτι οἱ «ἐναπομείναντες» Ρωμιοὶ δὲν ἀποτελοῦν ἕναν ἀπλὸ λαὸ στὸ μωσαϊκὸ τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ δυστυχῶς τὸν ἕνα καὶ μοναδικὸ φορέα τοῦ ἄλλου κέντρου τῆς οἰκουμένης, τὸ ἀντίβαρο στὴ βαρβαρότητα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ τελευταία πράξη τοῦ ἐλληνικοῦ δράματος θὰ παιχθεῖ ὑπὸ τὸ βλέμμα καὶ τὸν ἄγρυπνο ὀφθαλμὸ τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιλιᾶ τῆς ταπεινωμένης Ρωμιοσύνης, πράξη ἡ ὁποία θὰ θέσει τέλος στὸ βρόγχο τῆς ἀλλοτρίωσης ποὺ ἐπέβαλαν στὸ ἔθνος οἱ μαθητευόμενοι μάγοι ἢ θὰ ἀποτελέσει τὴν τελευταία πράξη ἐθνικῆς αὐτοχειρίας.

Ὁ τελευταῖος βασιλιάς σύμφωνα μὲ τοὺς στίχους τοῦ ποιητῆ θὰ παρακολουθεῖ

ἀμίλητος τὴν ἔκβαση τοῦ νεοελληνικοῦ δράματος.

[...] Ὅρθος μπροστὰ στὴν Πύλη κι ἄπαρτος μες στὴ λύπη του [...]

Πάντοτε μὲ μιὰ λέξη μὲς στὰ δόντια του ἄσπαστη κειτάμενος Αὐτὸς ὁ τελευταῖος Ἕλληνας!

Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Γιάννη Χελιδώνη, ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΙΚΗΣ ΠΟΜΠΗΪΑΣ, ἐκδ. Ἑρουρέμ, Ἀθήνα, 2017.